

DECIZIE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Mițul Alexandru și Întreprinderea Individuală
”Cerempei Marina”

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Secția Cultură și
Turism a Consiliului raional Fălești împotriva Întreprinderii Individuale ”Cerempei
Marina” cu privire la încasarea prejudiciului și a cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 26 martie 2015 Secția Cultură și Turism a Consiliului raional Fălești s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Cerempei Marina” cu privire la încasarea prejudiciului.

În motivarea acțiunii a invocat că în conformitate cu contractul de achiziție nr. 45 din 24.05.2013, încheiat între Secția Cultură și Turism a Consiliului raional Fălești și ÎI „Cerempei Marina”, ultimul și-a asumat obligațiunea să confecționeze huse la 450 scaune teatrale ale Casei de Cultură din or. Fălești, iar reclamantul s-a obligat să achite costul serviciilor în sumă totală de 156330 lei.

A relatat reclamantul că în invitația din 02.05.2013 de participare la concursul de achiziție au fost indicate cerințele principale față de ofertanți și anume: confecționarea huselor; îmbrăcarea scaunelor; executarea serviciilor în termen de 45 de zile din data înregistrării contractului. Totodată în oferta de prețuri nr. 18/13 din 07.05.2013 prezentată de pârât se conține devizul de cheltuieli pentru confecționarea huselor și îmbrăcarea scaunelor în sumă totală de 156330 lei.

A indicat reclamantul că, întru executarea contractului nr. 45 din 24.05.2013 i-a transmis pârâtului 450 de scaune teatrale pentru confecționarea și îmbrăcarea acestora cu huse la sediul său în mun. Chișinău. Prețul pentru serviciile acordate în baza contractului nr. 45 din 24.05.2013 în sumă totală de 156330 lei, a fost achitat.

Prin scrisoarea de garanție nr. 612/13 din 17.12.2013 pârâtul a comunicat că husele la 450 de scaune teatrale sunt confecționate și pot fi transportate reclamantului, însă cu condiția de a i se achita plată suplimentară pentru îmbrăcarea scaunelor cu huse.

A menționat reclamantul că solicitarea pârâtului de a i se achita suplimentar plăți pentru lucrările de îmbrăcare a scaunelor cu huse este neîntemeiată, deoarece în contractul de achiziție nr. 45 din 24.05.2013 în sumă de 156330 lei au intrat atât lucrările de confecționare a huselor, cât și de îmbrăcarea scaunelor cu ele.

A susținut reclamantul că s-a adresat pârâtului pentru a restitui 450 de scaune teatrale îmbrăcate cu huse conform contractului nr. 45 din 24.05.2013, însă pârâtul refuza. Ultima pretenție a fost înaintată pârâtului la 22.10.2014, la care reclamantul a primit refuz prin scrisoarea nr. 301 din 25.10.2014. Astfel, prin reținerea cu rea-credință a 450 de scaune teatrale pârâtul încalcă în mod flagrant dreptul de proprietate al reclamantului asupra bunurilor sale.

A solicitat reclamantul obligarea ÎI „Cerempei Marina” să restituie 450 de scaune teatrale îmbrăcate cu huse confecționate conform contractului de achiziție nr. 45 din 24.05.2013, încasarea de la pârât în beneficiul său a penalității pentru întârzierea livrării bunurilor și a cheltuielilor de judecată.

Ulterior, prin cererea din 20.06.2016 reclamantul și-a modificat cerințele, solicitând încasarea din contul pârâtului a sumei de 156330 lei și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.161-164).

În motivarea cererii a invocat că, deoarece pârâtul nu și-a executat obligațiunile sale ce rezultă din contractul de achiziție nr.45 din 24.05.2013 nici după depunerea acțiunii în instanța de judecată, ținând cont de răspunsul SA „Radiator” din 20.03.2015 din care rezultă că scaunele teatrale erau păstrate într-o încăpere ce-i aparține, fără pază și în condiții insalubre, reclamantul a fost nevoit să rezoluționeze contractul. A încheiat un alt contract cu un alt agent economic, despre ce i-a comunicat pârâtului prin scrisoarea nr.75 din 15.05.2015 solicitându-i să fie prezent la data de 18.05.2015 ora 12.00 la sediul SA „Radiator” pentru a participa la acțiunea de preluare a scaunelor teatrale, însă pârâtul nu s-a prezentat.

La data de 15.07.2015 reclamantul a ridicat scaunele teatrale din încăperea SA „Radiator” din mun. Chișinău, pe care le-a transmis ulterior pentru reparație SRL „Art-Elegant” în baza contractului din 13.07.2015, fapt confirmat prin actul de transmitere a scaunelor din 15.07.2015. SRL „Art-Elegant” a reparat scaunele, confecționând și îmbrăcându-le în huse noi până la data de 02.09.2015. Ulterior acestea au fost reinstalate în sala de festivități a Casei de cultură a raionului Fălești.

Având în vedere circumstanțele de fapt descrise mai sus, care s-au produs după depunerea cererii de chemare în judecată, reclamantul- Secția Cultură și Turism a Consiliului raional Fălești și-a modificat obiectul acțiunii în cauză, din revendicarea bunurilor în obligarea pârâtului de a restitui reclamantului banii în sumă de 156330 lei pe care i-a primit de la ultimul în vederea executării contractului de achiziție a serviciilor nr. 45 din 24.05.2013.

La data de 17.04.2015 reprezentantul ÎI „Cerempei Marina”, Mițul Alexandru, a depus acțiune reconvențională împotriva Secției Cultură și Turism a Consiliului Raional Fălești, intervenient accesoriu SA „Radiator” solicitând încasarea cheltuielilor de transport în sumă de 14000 lei, a cheltuielilor achitate prin transfer bancar la contul SA „Radiator” în sumă de 14500 lei, a cheltuielilor pentru materialele transmise în baza

contractului nr.28.1 din 29.08.2013 în sumă de 24000 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 31500 lei și scutirea de la plata taxei de stat la depunerea acțiunii reconvenționale.

La 03 august 2015 reprezentantul ÎI „Cerempei Marina”, Mițul Alexandru, a înaintat acțiune reconvențională modificată și concretizată, solicitând încasarea din contul Secției Cultură și Turism a Consiliului Raional Fălești a cheltuielilor de transport în sumă de 14000 lei, încasarea din contul SA „Radiator” a sumei de 14400 lei, costul materialelor transmise în sumă de 118490 lei, penalitatea în sumă de 6700 lei, venitul ratat de 114750 lei, dobânda de refinanțare în sumă de 87100 lei, dobânda de întârziere în sumă de 132990 lei și prejudiciul moral în sumă de 150000 lei, totodată solicitând scutirea de la plata taxei de stat.

În cadrul derulării procesului de judecată, reprezentantul ÎI „Cerempei Marina”, Mițul Alexandru, a depus mai multe cereri de modificare și concretizare a pretențiilor din acțiunea reconvențională solicitând, în final, încasarea din contul Secției Cultură și Turism a Consiliului Raional Fălești a cheltuielilor de transport în sumă de 14000 lei, încasarea din contul SA „Radiator” a sumei de 14400 lei, costul materialelor transmise în sumă de 118490 lei, penalitatea în sumă de 6700 lei, venitul ratat de 114750 lei, dobânda de refinanțare în sumă de 87100 lei, dobânda de întârziere în sumă de 132990 lei și prejudiciul moral în sumă de 150000 lei, totodată solicitând scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 22.06.2016 a judecătorei Râșcani, mun. Chișinău, nu s-a dat curs acțiunii reconvenționale, în legătură cu respingerea cerinței de scutire de la plata taxei de stat, iar prin încheierea din 29.07.2016 acțiunea reconvențională menționată a fost restituită, în temeiul art. 171 alin.(2) CPC (f.d.202).

Prin hotărârea din 28 februarie 2017 a Judecătorei mun. Chișinău (sediul Râșcani) cererea de chemare în judecată înaintată de Secția Cultură și Turism a Consiliului Raional Fălești împotriva ÎI ”Cerempei Marina”, a fost admisă integral: s-a încasat din contul ÎI ”Cerempei Marina” în beneficiul Secției Cultură și Turism a Consiliului raional Fălești suma de 156330 lei, cu titlu de prejudiciu cauzat în urma neexecutării contractului nr. 45 din 24.05.2013; s-a încasat din contul ÎI ”Cerempei Marina” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 4689 lei.

La data de 28 februarie 2017 ÎI ”Cerempei Marina” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 28 februarie 2017 a Judecătorei mun. Chișinău (sediul Râșcani).

Prin decizia din 14 septembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de ÎI ”Cerempei Marina” și a fost menținută hotărârea din 28 februarie 2017 a Judecătorei mun. Chișinău (sediul Râșcani).

La data de 26 octombrie 2017 Mițul Alexandru și ÎI ”Cerempei Marina” au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 28 februarie 2017 a Judecătorei mun. Chișinău (sediul Râșcani).

Prin încheierea din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Mițul Alexandru și ÎI ”Cerempei Marina” ca fiind depusă în afara termenului legal.

La data de 02 februarie 2018, Mițul Alexandru și ÎI ”Cerempei Marina” au declarat recurs împotriva încheierii din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea recurată este ilegală și neîntemeiată. Totodată au mai indicat recurenții că nu au avut posibilitate să se prezinte la ședința de judecată din 19.12.2017 din cauza stării sănătății.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 19 decembrie 2017, iar Mițul Alexandru și ÎI ”Cerempei Marina” au declarat recurs la 02 februarie 2018.

Materialele cauzei atestă că încheierea contestată a fost expedită în adresa recurenților la 12 ianuarie 2018 (f.d.88 Vol. II), însă date despre recepționarea acesteia lipsesc. Totodată la materialele cauzei este anexată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 18.01.2018, prin care ÎI ”Cerempei Marina” este informată că prin încheierea din 19.12.2017 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel a fost restituită (f.d. 125 Vol. II).

Astfel, Colegiul consideră că recursul declarat la 02 februarie 2018 de către Mițul Alexandru și ÎI ”Cerempei Marina”, este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Mițul Alexandru și ÎI ”Cerempei Marina” neîntemeiat și pasibil de a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 28 februarie 2017 a Judecătoriei mun. Chișinău (sediul Rîșcani) cererea de chemare în judecată înaintată de Secția Cultură și Turism a Consiliului raional Fălești împotriva ÎI ”Cerempei Marina” a fost admisă integral.

Tot aici, este de menționat faptul că reprezentantul ÎI ”Cerempei Marina”, Mițul Alexandru a fost prezent în ședința de judecată din 28.02.2017 și astfel a participat la pronunțarea dispozitivului hotărârii..

În conformitate cu art.110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 alin.(1) Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

La 26 octombrie 2017, Mițul Alexandru, ÎI ”Marina Cerempei” au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 28 februarie 2017 a Judecătoriei mun. Chișinău (sediul Rîșcani) (f.d.76 Vol. II).

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Astfel, prin încheierea din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul depus de Mițul Alexandru, ÎI ”Marina Cerempei” ca fiind depus în afara termenului legal.

Colegiul apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel precum că Mițul Alexandru, ÎI ”Marina Cerempei” au depus cererea de apel în afara termenului legal, deoarece art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, menționat și *supra*, statuează expres precum că acest termen se calculează de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Concomitent Colegiul relevă că, instanța de apel justificat a menționat că apelantul în cererea de apel nu a motivat omiterea termenului de prescripție nu a prezentat probe concludente și pertinente ce ar justifica depășirea termenului de procedură. Or, instituția de drept procesual a repunerii în termen constituie beneficiul acordat de lege titularului unui drept procesual, care din motive justificate nu și-a putut exercita dreptul în interiorul termenului imperativ, să-și îndeplinească acest drept și, ulterior, fără ca instanța să-l decadă din exercițiul său sau să aplice o altă sancțiune prevăzută de lege în caz de nerespectare a termenului.

Colegiul relevă că, în lipsa hotărârii motivate, partea nu este lipsită de dreptul de a înregistra un apel care ulterior poate fi completat cu temeiurile de fapt și de drept rezultând din prevederile art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, conform cărora elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

Mai mult ca atât, ÎI ”Cerempei Marina”, prin intermediul reprezentantului Mițul Alexandru, a solicitat, prin cerere în scris, la 09 martie 2017 pronunțarea unei hotărâri suplimentare, astfel, nu a fost lipsit de dreptul de a înregistra un apel preliminar în termenul de 30 zile acordat de legiuitor de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Colegiul relevă că, în contextul legislației în vigoare în raport cu speța dată, apelantului/recurentului i-au fost asigurate condiții reale pentru a beneficia efectiv de continuitatea procesului și de a-și valorifica drepturile sale.

Colegiul menționează că, chiar și în condițiile recepționării hotărârii motivate în afara termenului de contestare a acesteia, acest aspect nu poate justifica omiterea termenului legal de depunere a apelului în conformitate cu art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

În concluzie, Colegiul conchide că acțiunile lui Mițul Alexandru și ÎI ”Cerempei Marina” nu constituie decât o eludare a acestora de a-și realiza drepturile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Recurenții nu au dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

Colegiul notează că, unul din aspectele preeminenței dreptului, rezultând din jurisprudența CtEDO, este principiul securității raporturilor juridice.

Or, CtEDO statuează că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac (Ponomaryov vs Ucraina, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În atare circumstanțe, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel ca fiind tardiv, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Colegiul precizează că, circumstanțele expuse de recurenți nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile când instanța de apel s-a conformat prevederilor legale la restituirea cererii de apel, or, participanții la proces urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și conformă prevederilor legale, iar argumentele invocate de către recurenți nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii instanței de apel din 19 decembrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Mițul Alexandru și ÎI ”Cerempei Marina”.

Se menține încheierea din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Secția Cultură și Turism a Consiliului raional Fălești împotriva Întreprinderii Individuale ”Cerempei Marina” cu privire la încasarea prejudiciului și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Oleg Sternioală

Judecători:

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic